

[Forsvarsministeren]

stande kan medføre, at bomberne kan have en varierende grad af stødfølsomhed, i værste tilfælde en ekstrem stødfølsomhed. Vurderingen er drøftet også med de tyske eksperter, som tilslutter sig den. Det er ved visuel inspektion alene ikke muligt at konstatere, om der er dannet stødfølsomme og dermed eksplosive kemiske forbindelser i gasammunitionen.

Jeg kan tilføje, at den kemiske analyse og den røntgenfotoografering, der er nødvendig for at tilvejebringe et nøjere kendskab til den enkelte genstand, der opfiskes, ikke kan foretages om bord i et fiskerfartøj, endsige til søs. Til søs kan alene foretages en visuel inspektion af den enkelte genstand. Enhver håndtering og transport af sådan gasammunition, specielt bomber og rester af bomber, må derfor betragtes som risikabel for skib og besætning. Bringes sådan gasammunition på land, vil man både ved ilandbringning og ved eventuel transport fra havn til landdepot udsætte ikke alene forsvarets personel, der skal håndtere gasammunitionen, men også den omkringboende civilbefolkning, for en betydelig risiko. Denne risiko vil kunne reduceres afhængigt af omfanget af sikkerhedsforanstaltninger.

Såfremt man ønsker at sikre civilbefolkningen, kan der, beroende på eksperternes vurdering, blive tale om evakuering både fra den havn, hvortil gasammunitionen er bragt, og omkring transportvejen fra havn til depot. Afhængigt af, hvilken havn på Bornholm der vælges, vil en sådan evakuering, der i sig selv indebærer en yderligere risiko for civilbefolkningen, kunne omfatte op til et par tusinde personer, og det er politiet, der har ansvaret for befolkningens sikkerhed og dermed for gennemførelsen af en eventuel evakuering.

Forsvarets bistand til fiskeriet kan ikke ansues isoleret, men må ses i sammenhæng med de advarsler og vejledninger, der i øvrigt gives til fiskeriet om risikoen for opfiskning af gasammunition og farerne herved. Myndighederne har igennem en årrække ved forskellige foranstaltninger bestræbt sig på at sikre fiskerne bedst muligt mod skader som følge af opfiskning af gasammunition. Således meddeles det årligt i Efterretninger for søfarende, i hvilke områder af de danske farvande der er forbud mod sejlads på grund af udlagte miner og andre sprængstofholdige genstande. Disse oplysninger er også inde-

holdt i Fiskeriårbogen, og endvidere meddeles i Efterretninger for søfarende, i hvilke områder der advares mod ankring og fiskeri med bundslæbende redskaber på grund af formodning om tilstedeværelse af bl.a. gasammunition.

Ud over disse meddelelser er dumpningsområdet øst for Christiansø i søkortene markeret med tilstedeværelse af krigsgas, og i et større område øst for Bornholm frarådes ankring og fiskeri med bundslæbende redskaber. Vejledning til fiskerne om, hvorledes man skal forholde sig, når man har fået gasammunition om bord, findes dels i pjecen »Gasbomberne i havet omkring os«, dels i Fiskeriårbogens afsnit om fund af krigsefterladenskaber m.m. under fiskeri. Pjecen er under revision i industriministeriet, og afsnittet i Fiskeriårbogen er netop revideret, og de supplerende retningslinjer for behandling af opfisket gasammunition blev bragt i Dansk Fiskeritidende i oktober måned i år. Det er heri bl.a. nævnt, at der ved opfiskning skal gives melding til nærmeste marinemyndighed, der herefter vil angive yderligere forholdsregler.

Også industriministeriets bekendtgørelse om visse fiskerskibes forsyning med gasførstehjælpsudstyr er under revision. Denne bekendtgørelse pålægger fiskerfartøjer, der driver fiskeri med bundslæbende redskaber i nærmere angivne områder, de såkaldte risikoområder, at medbringe førstehjælpsudstyr. Forsvarets bistand til fiskeriet vil jeg godt vende tilbage til om lidt. Jeg vil først sige lidt om grundlaget.

Reglerne for, under hvilke omstændigheder dumpning i havet kan finde sted og hvordan, fremgår bl.a. af Londonkonventionen af 1972 og Østersøkonventionen af 1984. Forskrifterne i disse konventioner er overført til dansk lovgivning ved lov nr. 130 af 9. april 1980 om beskyttelse af havmiljøet.

For at skabe sikkerhed om fortolkningen af bestemmelserne i havmiljøloven blev spørgsmålet i marts 1985 forelagt justitsministeriet. Spørgsmålet var ikke, om der i loven var hjemmel til nøddumpning, men under hvilke omstændigheder nøddumpning kan ske. Det blev besluttet indtil videre i forsvarsministeriets direktiv for forsvarets opgaver i forbindelse med nyopfisket gasammunition, at nøddumpningen skulle ske umiddelbart.